

1.

אור החיים

וישמע וגו'. צריך לדעת לאיזה עניין יחש ביחסו "כהן מדין", שאנו זו מעלה אלא ירידה, ומן הראוי ראשוןונת לא תזכירנה.

ואולי כי יכנו שבח האיש באמרו כהן מדין, לומר שהגם שהיה לו שפי בחינות הרכומות בכהן מדין, שהם היותו ראש למדין ואזוק לעובודה נרה, אף על פי כן עשה שני דברים נקיים והפכוים לשני הפטרים. וכך גם הותן גדול אמר חתן משה, שגנתםון לאדם שלא נזקעה לו גנלה עדין, וזכור זה יקפידו עליו נוגני שורה, ואני צריך לומר אחד המייחד לאחתו שיקפיד לחת בתו לאדם שלא שם. וכן גם קייזו אזוק לעובודה זרה ממשמעו המובן מכתוב פהן, אמר הכתוב (שמות יח:יא) מה שאמר בסוף העניין: "עפה גדעת כי גדול כי מכל האלים". וזכור זה אין בו חדש ומעלה גדולה באמור כן גוי אחד לקבעו בתורה, אלא בנסיבות מה שקדם להחסן בשם "כהן מדין", דבר גדול הוא שלא כהן אמה אחת מהם וביהם יעד על כי הבעל יפאה פיהם.

Or HaChaim R' Chaim Ben Attar. 18th cen Israel

ו, כהן מדין, Yitro the priest of Midian heard, etc. Why did the Torah tell us that Yitro was a priest? Being a priest in a pagan society is hardly to someone's credit, why did the Torah then tell us about this? [the author bases himself on the rule that one does not remind a person of his past.]

Perhaps in this case the Torah wanted us to know the greatness of Yitro who converted to Judaism although he occupied an exalted position in his country at the cost of his prominence and probably even his wealth. Actually, the Torah describes Yitro in a contradictory role. Although he was leader in his country and as such could have chosen prominent sons-in-law for his daughters, he chose an unknown (to him), i.e. Moses as his son-in-law. The Torah therefore describes him both as a leader in Midian and as Moses' father-in-law. At the time, the other aspirants for Tzipporah's hand in marriage resented Yitro's choosing an itinerant foreigner over them. Concerning Yitro's position as an ardent idol worshiper, something that is implied in his title "priest," the Torah compliments him in verse 11 when he declared that he had found that the Lord was superior to any other kind of deity. The fact that a Gentile who occupied an exalted position in his own country and who was a religious dignitary to boot made a 180 degree turn becomes remarkable for the Jewish people only after the Torah tells us who this Gentile was **prior** to his conversion.

2.

דרך המלך (הרבי מפיאסצנה)

זה הרמז וישמע יתרו את כל אשר עשה אלקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ד' את ישראל מצרים. כל העולם שמעו את המופתים רק ליתרו נכנסה הקדשה והAIRה את לבו,

Derech HaMelech (The Piaczeno Rebbe) 20th cen Poland

Yitro heard? The entire world heard of the miracles. Only Yitro was the one who enabled these stories to enter his heart

3.

רבי אלימלך מליזנסק

וז"ש רשי ז"ל "מה שמוועה וכו", שבודאי ע"י שראה ישראל שייצאו לא נתעורר לבו לבוא להתגיר, כי זה הנס לא היה ע"י התעוררות ישראל,..., ולכן פירש רשי ז"ל מה שמוועה שמע ובא, פירוש איזה דבר היה מעוררו שבא, קרייתם ים סוף" שזה היה ע"י התעוררות הצדיק...." ומלחתם עמלק" שזה ג"כ ע"י התעוררות דלתתא כמש"ה כי יד על כס י"ה מלכמתה לה' בעמלק" כפרש"י, וזה יהיה אי"ה במהרה ע"י אתעורותא דלתתא של הצדיקים, וזה גרמה לו ליתרו שבא לחסות תחת כנפי השכינה.

Rebbe Elimelech of Lezansk 18th Cen, Poland

Why does Rashi feel the need to add what it was that Yitro heard? A person doesn't awaken bc of miracles that were done to others but rather bc of the awakening that was done by others.

4.

רשי פוקה

אל המדבר. אף אנו יודעים שבפרק ה' הי' אלא בשבחו של יתרו דבר הפתוח, שהיה יושב בקבוזו של עולם ונדרבו לפניו לצאת אל המדבר, מקום תהו לשמע דברי תורה (שם):

Rashi, 11th Cen, France

אל המדבר INTO THE DESERT — Indeed we know that they were in the wilderness, and it appears unnecessary to state that Jethro came to Moses there. But by stressing this Scripture is speaking in praise of Jethro: that he was living amidst all the splendour that the world could provide, and nevertheless his heart prompted him to go forth into the desert, a waste place (Mekhilta), to hearken to the words of the Torah.

5.

מי השלו"ת, חלק ב, ספר שמות, יתרו ד'

וישמע יתרו. הענין שנכתב בתורה פרשחת הגיר קודם מתן תורה, להורות שאם ירצה האדם לקבל ד"ת צריך למסור עצמו להשי"ת בכך גדול ולהתפרק מהיפוך אל היפוך, כמו הגיר שבא לדבק עצמו אל עם לא ידע מתמול שלשים בני אב ואם ורक רצונו למסור נפשו להשי"ת לגמרי ולחסותו תחת כנפיו, כמו שմבוואר בחילך ראשון (מגילת רות) ואח"כ משפיע לו הש夷"ת דברי תורה.

Mei HaShiloach- Rabbi Mordechai Yosef Leiner of Izbica. 19th Cen, Poland

The reason it mentions the issue of the convert before Matan Torah is to show that when a person decides that he's ready to commit himself to Torah he has to make a drastic change like the story of Megillat Ruth that we read on Matan Torah.

6.

ספרנו

כפי בד"ר א"ש זדו עלייהם. כי האיל את העם באזתו הזכיר עצמו אשר זדו המצריים עליהם של ישראל, כמו "כפי יוזד איש על רעהו" (שמות כא:יד). וזה היה שהרג בכוריהם כמו שהרגו המצריים כל קבון היילוד לישראל, והטבחם בים קערה שהטבחו הם הבנים ביאור, והרג את הקבורות בנגד "בני בכרה ישראל" (שמות ד:כב) "ונטמאו לשלהו" (שם), והקשחת את לבם אחריו שלא שמעו ברכזונם. ובזה הזרה גדרתו על כל האלים, כי לא חשבה שום אמה שיזוכל שום אל מآلיהם שרי מעלה לשולם מדה בנגד מקה בכל דבר, אבל חשבו שיוכל בד"ר אחד מיחיד לו בלבד.

Sforno, 16th Cen Italy

G'd saved the people by using the very means the Egyptians had used to harm them to harm their oppressors. The word זדו, past tense, occurs as future tense, ייז, in Exodus 21,14 describing the deliberate commission of a crime, a sin. The sin Yitro had in mind was that G'd had killed the Egyptian firstborn as a retribution for the male babies of the Jewish people having been thrown into the river to drown. (Exodus 1,22). The Egyptians died by drowning just as their victims the Jewish babies had died by drowning. Yitro recognised that the ability to make the punishment fit the crime is what put our G'd in a class all by Himself, unparalleled in any other religion. None of G'd's agents in the celestial spheres, even, would be able to do this.

7.

בראשית ב': י"ח

ויאמר יי"ה אל אdam לא תזוב הנזות האזם לברנו אעשנה לך עוזר בוגרנו:

And Gd said to Moshe, it isn't good for man to be alone, I will create for him someone to assist him